

VÝSTAVA V SLOVENSKOM INŠTITÚTE VO VIEDNI

V slovenskom inštitúte vo Viedni sme 13. januára otvorili výstavu pozostávajúcu z dvoch častí - **VÍTAZI 22. BIB** a **SLOVENSKÍ ILUSTRÁTORI OCENENÍ NA BIB 1967-2009**. Slovenská ilustračná tvorba má svoju históriu a vývoj, nadväzuje na tradície a zároveň chápe ilustráciu v nových, súčasných súvislostiach. Pevný pilier slovenskej ilustrátorskej školy založenej Albínom Brunovským a vychádzajúci z tvorivých snáh Vincenta Hložníka podopiera niekoľko generácií slovenských ilustrátorov dodnes.

O kvalite slovenskej ilustračnej tvorby svedčí aj fakt, že na Bienále ilustrácií Bratislava (od roku 1967 až po súčasnosť) bolo ocenených 15 autorov všetkých generácií, niektorí z nich opakovane alebo ich na niektorých ročníkoch bolo ocenených viac. Na dosiaľ 22 ročníkoch BIB získali slovenskí ilustrátori (s výnimkou BIB 2003 a 2007) 26 cien. Toto číslo vypovedá o pretrvávajúcej kvalite slovenskej ilustrácie.

Prvá časť výstavy prezentuje ocenených slovenských autorov a návštevníci na nej nájdu široký diapazón výtvarných techník, kompozičných rozvrhnutí, ako aj rôznorodosť chápania ilustrácie, rozdielnosť prístupu k textu i atmosfére príbehu, špecifické nálady, spektrum výtvarných prístupov a vyjadrení autorov. Druhá časť expozície tvoria diela ilustrátorov, ktorých ocenila medzinárodná porota BIB 2009.

Dom umenia sa naplnil minulý rok originálnymi ilustráciami z 37 krajín, od 344 ilustrátorov. Medzinárodná porota mala 8 členov - z Ruska, Českej republiky, Fínska, Slovenska, Japonska, Talianska, Nemecka a Brazílie – ktorí mali neľahkú úlohu - zhodnotiť a vybrať to najkvalitnejšie, najprogresívnejšie, najumeleckejšie v oblasti ilustrácie pre deti. Medzinárodná porota udeľuje 11 cien: Grand prix, 5 Zlatých jablák, 5 Plakiet a Čestné uznania pre vydavateľstvo za výnimočný počin.

Grand prix si v roku 2009 odniesol zo Slovenska španielsky ilustrátor Josep Antoni Tássies Penella, ktorý si cenu prišiel prevziať do Bratislavy osobne. Ostatné ceny odišli do Bieloruska, Českej republiky, Južnej Afriky, Ruska, Francúzska, Japonska, Nemecka, Talianska a teší nás, že Slovensko získalo hneď ceny dve. Veríme, že tieto dve kolekcie – slovenská aj svetová - prispedia k výtvarnému zážitku rakúskych návštevníkov na pôde Slovenského inštitútu vo Viedni.

Mgr. Barbara Brathová vedúca Sekretariátu BIB, kurátorka výstavy

Stručná charakteristika tvorby autorov:

Ilustrácie Františka Blašku určené najmenej vekovej kategórii disponujú milou lyrizáciou obsahu, plne farebnou a jednoznačnou vo výraze. Kontrastná je tvorba Viery Bombovej - v takmer dekoratívnom znení s vyabstrahovaním detailov až po rámcovú abstrakciu, čerpá z motívov čipky a posunutá je do modernizujúcej roviny. Atak farebnej geometrie, s dôrazom na figúru a novátorskú kompozíciu i zámernú deformáciu, sa odrazí v tvorbe Róberta Bruna. Reprezentantom surrealistickej roviny plnej fantázie a sna, fariieb a bizarných postáv s orientáciou na cizelovanie detailu je Albin Brunovský, zakladateľ slovenskej ilustrátorskej školy. Ornament, štylizácia, sýty kolor a znaková výpoveď sú charakteristické pre tvorbu Miroslava Cipára. Plošný, tvrdší a razantnejší je prejav Róberta Dúbravca kontrastujúceho s jemnou a hravou poetikou Viery Gergeľovej. Dosiaľ jediný držiteľ Grand Prix BIB zo Slovenska (1983) Dušan Kállay je aj profesorom na VŠVU, kde odchováva ďalšie talentované generácie ilustrátorov. Jeho vtípný, divadelný a fantazijný prístup k tvorbe presahuje hranice nielen vizuálne, ale aj reálne. Krehký, až efemérny je výraz Jany Kiselovej - Sítekovej v dôslednej drobnokresbe a ženskej jemnosti. Scénografické videnie, zmysel pre koláž a ironizujúci humor v sýtej farebnosti je typický pre mladú autorku Martinu Matlovičovou-Královú. Rozpíty akvarel a kontrast hlbokých a žiarivých tónov charakterizuje Lubu Končekovú-Veselú. Luboslav Paľo sa vyjadruje v súčasnosti maliarskym štýlom, podporeným sýtou farebnosťou a jemným štylizovaním figúr, ktoré posúva do príťažlivej vtípnej roviny. Katarína Ševellová-Šuteková zasa posúva obraz do farebnej, presne vymedzenej geometrie figúr, plošnej a jednoznačne zadefinovanej. Akýsi Brunovského rukopis sa v rôznych podobách odráža v tvorbe Petra Uchnára, ktorý umne narába s farbou, kompozíciou i náladou. Trochu humoru a jemnej karikatúry sa objaví vo výrazne farebných obrazoch Ondreja Zimku.

Kolekcia predstavuje reprezentatívnu, umelecky kvalitnú vzorku tvorby slovenských ilustrátorov detských kníh v rámci obdobia 40-tich rokov. Veríme, že tento kultivovaný, vizuálny odkaz autorov pre deti i dospelých zaujme aj návštevníkov expozície.

Mgr. Barbara Brathová
historička umenia
kurátorka výstavy a BIB
vedúca Sekretariátu BIB